

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VII. Quæ Divi Augustini circa libertatem indifferentiæ, hominisque, in
naturâ lapsâ immunitatem à neceßitate, fuerit sententia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

præmium sanctificationem habeat, quoniam naturâ utitur liberâ, ut ad utramlibet possit inclinari, ad electionem scilicet boni & peioris. Eadem mens est Justinus Martyris, qui de bonis hominum operibus loquens, sic habet: *Neque quidquam horum laude dignum esset, nisi illi utramque in partem convertere, & quasi flectere se possent.*

III. Eandem veritatem expressè docet S. Chryso- stomus his verbis: *Quoniam bona atque mala Deus posuit in nostrâ potestate, electionis liberum donavit arbitrium, & nos invidios non retinet, sed volentes amplectitur.* Eodem planè modo loquitur Tertullianus: *Ceterum nec boni, nec mali merces jure pensaretur ei, qui bonus, aut malus necessitate inventus fuisset, non voluntate.* Nisi ergo quis liber sit à necessitate, nec præmio, nec pœnâ juxta Tertullianum dignus esse potest. Ad idem intentum pulcherrimè S. Ambrosius: *Non servilis, inquit, ad obediendum constringimur necessitate, sed voluntate arbitriâ, sive ad virtutem propendimus, sive ad culpam inclinamur.*

IV. Huc etiam spectat illud S. Epiphani: *Propterea quod possit (homo) peccare, & non peccare, ab alio peccatorum supplicia sumuntur, alius verò laudem fert rectè factorum.* Nec minus clara hæc in re est mens S. Hieronymi, qui sic loquitur: *Dedit eis liberum arbitrium: dedit mentis propriæ libertatem, & ut viveret unusquisque, non ex imperio Dei, sed ex obsequio suo: id est, non ex necessitate, sed ex voluntate, ut virtus haberet locum.* Denique S. Hilarius in Psal- mum 118. *Vnicuique, inquit, ad id quod volet via est propostâ, vivendi, & appetendi, atque agendi permissa libertas: & ob id unusquisque aut pœnâ, aut præmiis afficitur electio.* Innumera alia sanctorum Patrum, tum Græcorum, tum Latinorum, ad hominis libertatem altruendam testimonia proferre possem, sed hæc ad intentum sufficiunt.

V. Luce ergo clarius est, uno Patres omnes consensu in hoc conspirare, hominibus scilicet libere inesse arbitrium, plenumque eos habere sui in ordine ad bonum & malum dominium: & nihil ferme est, quod majore studio & conatu stabilire nituntur, validioribusque firmare argu- mentis, tanquam totius humanæ & honestæ vitæ basim ac fundamentum. Imò hæc Patrum esse sententiam, Sectarii ipsi agnoscunt, se proinde hæc in parte Patribus adversari profitentur. Imò eo temeritatis & audaciæ procedunt Magdeburgici, cum aliis quibusdam, ut hoc nomine acriter Patres reprehendant, acerbèque in eos invchantur, quod in arbitrii libertate, hominisque post Adami lapsum indifferentiâ astruendâ, stabilisquæ tantopere desudarint. Quæ verò hæc in re S. Augustini mens fuerit, dicetur Sectione sequente.

SECTIO SEPTIMA.

Quæ Divi Augustini circa libertatem indifferentiâ, hominisque in naturâ lapsâ immunitatem, à necessitate fuerit sententia.

I. QUAMVIS aliorum Patrum in hæc de libertate controversia auctoritatem non respuat Janfenius, præcipuè tamen ad S. Augustinum provocat, quoniam, inquit, si prælium involvatur, debellatum est, nec tam arma ad conflictum, quam lauræ ad triumphum comparandæ. Objicit itaque, apertissimam S. Augustini doctrinam esse, nullam in nobis post lapsum primi parentis

dari libertatem indifferentiâ ad bonum & malum, sed quicquid, sive rectè, sive secus sit, necessariò fieri, vel gratiâ ad bonè operandum, vel concupiscentiâ ad peccandum, & ab intrinseco, & absolute ita determinante, ut penes nos non sit resistere, neminemque in bonis aut malis actibus à necessitate esse immunem. Hæc ille. Huic objectioni à Calvino dudum propostâ, ex cujus scriptis illam, ut plura alia verifimiliter hausit Janfenius, Bellarminus in Præfatione de Libero arbitrio, §. Sed à partibus, his verbis respondet: *Omiso, inquit, quòd etiam S. Augustinus Calvino faveret, tamen neminem tam iniquum judicem esse oportet, qui unum hominem, quamvis Doctissimum, omnium seculorum Patribus & Doctoribus, totique Ecclesiæ, atque adeo orbis terra consensu anteferret.* Quod Bellarminus Calvino, hoc mutato nomine Janfenistæ dictum putent Iprensi.

Secundò tamen dico, certissimum esse, docere S. Augustinum in hominibus post Adami lapsum dari libertatem indifferentiâ circa bonum & malum. Hoc imprimis clarissimè probat illud Divi Augustini dictum, quod supra, sectione primâ, num. 2. attuli. *Si laboriosum est, inquit, omniaman- dare memoria, hoc brevissimum tene: quacunquæ ista causa est voluntatis, si non potest ei resisti, sine peccato ei ceditur.* Quod idem dictum repetit, & approbat libro de Naturâ & Gratiâ, cap. 67. quem librum scripsit contra Pelagium: quod indicio est eum in his libris non mutasse sententiam. Libro etiam de verâ Religione cap. 14. *Si, inquit, necessitate id fecissent, nullo peccati crimine tenerentur.* Quod tam clarum esse affirmat, ut nulla Doctorum paucitas, nulla indoctorum turba dissentiat. Item libro primo de actis cum Felice Manich. cap. 4. *Habet unusquisque in voluntate, aut eligere quæ bona sunt, & esse arbor bona: aut eligere quæ mala sunt, & esse arbor mala.* Tandem ut alia omittam lib. 2. contra Faustum sic scribit: *Et nos sub fato stellarum nullius hominis generis ponimus, ut liberum arbitrium voluntatis, quo vel bene vel male vivitur, propter justum judicium Dei, ab omni necessitatis vinculo vindicemus.* Quid clarius?

Nec existimet quisquam (quod opponunt nonnulli) S. Doctorem in libris contra Pelagianos scriptis mutasse sententiam, quod cum non icessè optimè ostendit Bellarminus lib. 5. de gratiâ & libero arbitrio cap. 28. & ex quibusdam S. Augustini testimoniis, quæ hic adducam, clarè constabit. Præter dicta ergo num. præcedente libro de spiritu & literâ, cap. 34. ait *Miseritordiam Dei in omnibus prævenire nos: sed consentire Dei vocationi, vel ab eâ dissentire, propria voluntatis esse.* Deinde libro de gratiâ & libero arbitrio contra Pelagianos scripto, cap. 2. postquam illud I. Joan. 2. retulisset, *Nolite diligere mundum, &c.* subjungit: *Nempe ubi dicitur, noli hoc, & noli illud: & ubi ad aliquid faciendum, vel non faciendum in divinis mandatis opus voluntatis exigitur, satis liberum demonstratur arbitrium.* Libro etiam de naturâ & gratiâ, cap. 65. cum hoc S. Hieronymi dictum retulisset, *Liberi arbitrii nos condidit Deus: nec ad virtutem, nec ad vitia necessitate trahimur: alioquin ubi necessitas est, nec damnatio, nec coronatio est.* Illis relatis ea approbat S. Augustinus his verbis: *Quis non agnoscat? Quis non toto corde suscipiat?* Alia plurima in hæc rem D. Augustini afferre possem testimonia, sed hæc pro instructo sufficient. Videatur Bellarminus citatus, & alii. Appositum verò D. Augustini ad libertatem hominum probandam testimonium ponitur infra, sectione decimâ, num. septimo.

SECTIO

Justinus Martyr in Apologia ad Senatû.

S. Chryso- st. Ser. de pro- ditione Ju- dae.

Tertull. l. 2. contra Mar- cion. cap. 5.

S. Ambros. lib. de Jacob & vitâ beatâ

IV. S. Epiphani. hæresi 16.

S. Hierony- mus ep. 146 ad Dama- sium.

V. De Patrum circa Libertatem consensu dubitare nemo potest.

Magdebur- gicorum in Patres petu- lantia.

Objicit Jan- senius S. Au- gustinum negare Li- bertatem indifferen- tia.

Calvino hic idem dudum obijcitur quod res- pondet Bellar- minus.

II. Certum est S. Augustinum docere, in naturâ lapsâ dari libertatem indifferentiâ.

S. August. tom. 1. lib. 2. de Lib. arb. cap. 14.

III. In libro con- tra Pelagianos scriptis non mutavit sententiam S. Augustinus.

Dionysius de Libertate dicitur appro- bat S. Augu- stinum.